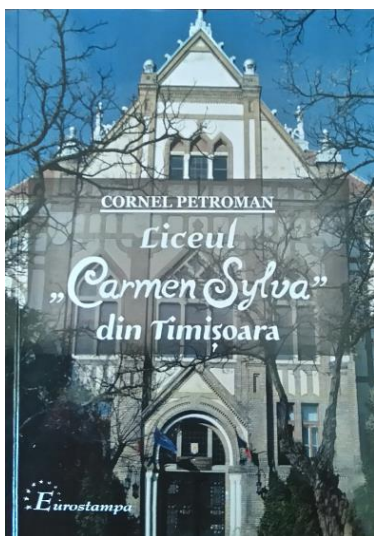

Cornel PETROMAN
Liceul Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara,
Timișoara, Editura Eurostampa, Colecția *Monografii*, 2016, 278 p.,
ISBN 978-606-32-0277-3

CS, dr. Viviana MILIVOIEVICI

Academia Română – Filiala Timișoara, Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu”
 B-dul Mihai Viteazu, nr. 24, Timișoara, România
 viviana.poclid@yahoo.com

„Școala este fabrica umanității.”
 Comenius

Istoria unui loc este, de cele mai multe ori, fascinantă. Mai ales dacă este vorba de o școală și „a spiritului ce domnește într-însa”, spunea cândva Regele Ferdinand I.

Monografia semnată de actualul director al liceului, prof. dr. Cornel Petroman, reprezintă, după spusele autorului, un veritabil omagiu adus tuturor celor care au slujit în această instituție de învățământ bănățeană, „de la începuturi până în zilele noastre”. (p. 5)

Structurată pe șapte capitole și precedată de cuvântul înainte al autorului, lucrarea de față, apărută în anul 2016, la Editura Eurostampa din Timișoara, evidențiază aspecte ce țin de evoluția și dezvoltarea liceului pe parcursul diferitelor perioade istorice, economice și sociale românești, corelațiile dintre realitățile școlii, activitățile desfășurate și condițiile existente în plan regional, dar și național.

Informațiile prezentate în acest volum au la bază o minuțioasă muncă de cercetare a unor fonduri documentare aflate atât în depozitele liceului, cât și în Arhivele Naționale Timiș, precum și diverse anuare, monografii, note circulare și lucrări tematice. Amintim aici *Monografia liceului „Eftimie Murgu”*, din 1970, lucrarea lui Nicolae Ilieșiu, *Timișoara, monografie istorică*, ediția a III-a, revăzută și adăugată, apărută la Timișoara, la Editura Planetarium, în 2006, *Anuarul Liceului de Fete „Carmen Sylva” din Timișoara pe anul 1925-1926*, publicat de Ioan Fodor, directorul liceului, Institutul de Arte grafice „Cartea Românească”, sucursala Timișoara, 1928 etc.

Primul capitol al monografiei, intitulat *Începutul: Școala Maghiară*, face referire la înființarea „acestei școli superioare de stat pentru fete” (p. 11), în ultimul sfert al veacului al XIX-lea, o școală cu predare în limba maghiară care, la început, a fost „școala inferioară de fete”.

Capitolul al doilea, *Liceul românesc de fete între anii 1919-1923*, evidențiază informații referitoare la procesul de românizare a învățământului. Tot în această perioadă, respectiv la data de 29 aprilie 1920, a fost atribuit numele liceului, pseudonimul literar al primei regine a României, „Carmen Sylva”.

În capitolul al treilea, *Dezvoltarea liceului de fete „Carmen Sylva” în perioada cuprinsă între anii 1923-1939*, autorul subliniază faptul că „evoluția școlii a fost ascendentă, cu excepția anilor 1929-1933, când criza economică mondială a afectat și societatea românească, generând consecințe deosebit de grave asupra majorității românilor”. (p. 7) Astfel că și liceul a trecut prin perioade dificile din punct de vedere financiar, uneori profesorii neprimindu-și salariile la timp. Cu toate acestea, „în afara preocupărilor pentru întreținerea, îmbogățirea și modernizarea bazei didactico-materiale a școlii, în anii '30 este evidentă preocuparea pentru abordarea științifică a

educației din perspectiva cunoașterii elevilor, atât din partea profesorilor școlii, a direcțiunii, cât și din partea forurilor de conducere a învățământului (minister, inspectorat regional).” (p. 55)

Următorul capitol, *Liceul de fete „Carmen Sylva” între anii 1939-1948*, reliefează contextul istoric nefast care și-a pus amprenta asupra învățământului românesc, implicit asupra activităților desfășurate în cadrul liceului din Timișoara. Cornel Petroman notează: „Durerea profundă provocată de ruperea din trupul țării a unor teritorii locuite din vechime de români a fost resimțită de întreaga națiune.” (p. 67) De asemenea, tot în această perioadă, măsurile de epurare a bibliotecii și a școlii de tot ceea ce nu era în acord cu noua orientare politică s-au dovedit a fi extrem de dureroase. „Tot ce amintea de români, de România Mare, de Basarabia și Bucovina, de valorile creștine (...) trebuia să fie șters din memoria românească” (p. 89), iar valorile culturii și istoriei naționale au fost eliminate, „în locul lor fiind introduse elemente străine spiritualității românești.” (p. 89)

Capitolul al cincilea, *Liceul „Carmen Sylva” între anii 1948-1970*, descrie evoluția sinuoasă a acestei instituții de învățământ, evidențiind impactul pe care l-a avut asupra învățământului românesc instaurarea regimului comunist. Sunt semnalate aici numeroase schimbări survenite în cadrul sistemului și procesului de învățământ, schimbări care au avut consecințe negative de durată („îndepărtarea de valorile naționale și adoptarea unor valori străine de tradițiile și spiritul românesc”). Totuși, după afirmațiile autorului, s-a revenit la o oarecare normalitate, spre finele anilor '60, când se trece la învățământul obligatoriu de 8 ani la Școala Medie de 12 ani. Tot atunci, începând din septembrie 1965, instituția va purta numele de Liceul „Eftimie Murgu”.

În penultimul capitol, *Liceul „Eftimie Murgu” (fost „Carmen Sylva”) în perioada cuprinsă între anii școlari 1969-1970 și 1989-1990*, autorul aduce în discuție noile etape ale evoluției școlii, mai ales că acum sunt incluse în structura sa, pe lângă secțiile umanistă și reală, și clase de liceu pedagogic și clase de institut pedagogic de educatoare. Anul 1969 reprezintă o triplă premieră pentru această instituție de învățământ din vestul țării: „are loc *examenul de bacalaureat* al primei promoții de absolvenți ai clasei a XII-a de liceu și se derulează *examenul de admitere* în clasa a IX-a, atât pentru clasele de liceu teoretic, cât și pentru cele de liceu pedagogic (prima promoție), (...) totodată și *înființarea unei clase de învățământ postliceal* pentru educatoare (Institutul Pedagogic) cuprins în structura liceului.” (s.a.) (p. 143-144)

Ultimul capitol, *Liceul Pedagogic „Eftimie Murgu” după Revoluția din 1989*, înfățișează transformările prin care a trecut instituția, fiind vizate câteva aspecte: dezvoltarea școlii prin prisma evoluției corpului profesoral, creșterea numărului de clase și a efectivului de elevi, diversificarea specializărilor și dezvoltarea bazei materiale. Începând cu anul 1990 Liceul Pedagogic „Eftimie Murgu” se va numi Școala Normală „Eftimie Murgu” – Timișoara, iar în anul școlar 1998-1999, a funcționa sub noua denumire: Liceul Pedagogic „Eftimie Murgu” – Timișoara. Din anul 2002, Consiliul de Administrație a liceului a hotărât schimbarea numelui școlii în Liceul Pedagogic „Carmen Sylva”, schimbarea justificându-se prin „nevoia de a reînnoa tradiția unei școli de importanță excepțională pentru cultura românească din această parte a țării, recunoașterea rolului acestui liceu și a contribuției sale la formarea elitei intelectuale feminine din Banat în perioada interbelică.” (p. 191)

În prezent, planul de școlarizare al liceului este axat pe două filiere, cea teoretică, cuprinzând profilul real, cu specializările matematică-informatică (informatică intensiv) și științele naturii, și profilul umanist, cu specializarea limba română-limba engleză (limba engleză intensiv), și cea vocațională, ce cuprinde profilul pedagogic, cu specializarea învățător-educator, și profilul teologic ortodox, cu specializarea ecleziarh.

În finalul lucrării, autorul a adăugat o bogată iconografie, surprinzând momente importante din evoluția liceului, dar și anexe, „toate relevante, cu scopul de a conferi culoare descrierii perioadelor parcurse de acest liceu pe traseul celor 97 de ani de existență demnă în folosul educării tinerelor generații.” (p. 9)

În consecință, monografia semnată de profesorul și istoricul Cornel Petroman reprezintă un reper în bibliografia românească, o recuperare a unor valori autentice ale învățământului bănățean.